

Slimmer en efficiënter toezicht op de veehouderij

Plan van aanpak ter ondersteuning van de transitie naar een zorgvuldige veehouderij

Doel

Alle veehouderijen zijn vóór 2020 ten minste één keer geïntegreerd gecontroleerd op de naleving van het omgevingsrecht.

Het plan van aanpak

Binnen het omgevingsrecht zijn er verschillende bevoegde gezagen die toezien op de veehouderij zoals de NVWA, de Waterschappen, de Provincie en de gemeenten. Dit plan van aanpak gaat over het toezicht dat door gemeenten en provincie wordt uitgeoefend (zie bijlage 1 voor een overzicht van belangrijke wet- en regelgeving). Er zijn in Noord-Brabant bijna 10.000 veehouderijen. Circa 3.500 daarvan vallen onder de eisen voor nieuwe of aangepaste stallen zoals opgenomen in de Verordening stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant 2013 (hierna Stikstofverordening) waarop de provincie toezicht houdt. Bovendien is de provincie het Wabo-bevoegde gezag voor circa 40 bedrijven. Voor circa 9.960 bedrijven is dat de gemeente. Om alle bedrijven in de jaren 2016, 2017, 2018 en 2019 één keer geïntegreerd gecontroleerd te hebben moeten dus 2.500 controles per jaar worden uitgevoerd. Met de volgende gewijzigde organisatie en financiering van het toezicht is dit mogelijk.

1. De samenwerking en de daartoe te maken afspraken over wederzijdse rechten en plichten worden aangegaan door het ondertekenen van een convenant.
2. De bedrijven worden onderverdeeld in vier categorieën:
  - Groep 1: *bedrijven waarvoor PNB het Wabo-bevoegde gezag is en die nog niet onder de Stikstofverordening vallen*
  - Groep 2: *bedrijven waarvoor PNB het Wabo-bevoegde gezag is en die al wel onder de Stikstofverordening vallen*
  - Groep 3: *bedrijven waarvoor een gemeente het Wabo-bevoegde gezag is en die nog niet onder de Stikstofverordening vallen*
  - Groep 4: *bedrijven waarvoor een gemeente het Wabo-bevoegde gezag is en die al wel onder de Stikstofverordening vallen*

3. De provincie continueert ten minste haar budget voor toezicht en handhaving op de bedrijven in de groepen 1, 2 en 4.
4. De gemeenten continueren ten minste hun budget voor toezicht en handhaving op de bedrijven in de groepen 3 en 4. De jaren 2014 en 2015 gelden daarbij als referentiepunt.
5. De gemeenten zetten het toezichtsdeel van hun budget volledig in op de bedrijven in groep 3.
6. Daarnaast geven de gemeenten als bevoegd gezag ook opdracht aan de Omgevingsdiensten om bij de bedrijven in groep 4 een volledige Wabo-controle uit te voeren, maar de provincie neemt de daarmee gemoeide kosten voor haar rekening.
7. Alle controles worden geïntegreerd uitgevoerd zoals beschreven in bijlage 2. De kosten daarvoor komen voor rekening van de provincie voor de bedrijven uit groep 1, 2 en 4 en voor rekening van de gemeenten voor de bedrijven uit groep 3.
8. De kosten voor handhaving (het met bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijke middelen ongedaan maken van overtredingen) blijven voor rekening van de desbetreffende bevoegde gezagen.
9. In tabelvorm ziet de kostenverdeling er als volgt uit:

groep	kosten toezicht Wabo	kosten toezicht Stikstofverordening	kosten toezicht overig omgevingsrecht	kosten handhaving
1	PNB	-	PNB	bevoegd gezag
2	PNB	PNB	PNB	bevoegd gezag
3	Gemeente	-	Gemeente	bevoegd gezag
4	PNB	PNB	PNB	bevoegd gezag

10. Geconstateerde overtredingen worden met toepassing van de Landelijke Handhavingsstrategie ongedaan gemaakt.
11. Via een Brabantbreed Meerjarig Inspectieprogramma Veehouderijen (MJIP Veehouderijen) wordt geborgd dat alle veehouderijen in Noord-Brabant in de periode 2016 t/m 2019 ten minste één keer geïntegreerd zijn gecontroleerd op de naleving van het omgevingsrecht. Daarbij wordt zodanig geprogrammeerd dat de kosten voor de gemeenten ten minste op hetzelfde niveau liggen als in de jaren 2014 en 2015.
12. De omgevingsdiensten stellen het MJIP Veehouderijen op. De branche-organisaties (zoals ZLTO) worden vooraf geraadpleegd. Bij het opstellen van het MJIP wordt met de wensen/aanbevelingen van de branche-organisaties rekening gehouden.
13. De omgevingsdiensten voeren het MJIP, na opdrachtverlening door de bevoegde gezagen, voor in ieder geval de bedrijven in de groepen 1,2 en 4 uit.
14. De omgevingsdiensten monitoren de voortgang van de uitvoering en het naleefgedrag en rapporteren hierover halfjaarlijks aan het Algemeen Bestuur van hun dienst. De volgende producten worden opgeleverd:
  - Vóór 1 december 2016: een rapportage inzake de naleving van de regels voor elektronische monitoring van luchtwassers over de periode 1 januari 2016 t/m 1 november 2016.

- Vóór 1 februari van ieder jaar: een evaluatierapport inzake het toezicht en de handhaving die is uitgevoerd in het voorgaande kalenderjaar. Hierin is aandacht voor de spontane naleving, de ernst van de aangetroffen overtreding, de nalevingsrespons en de betekenis van de bevindingen voor de inzet van de VTH-instrumenten en eventuele andere instrumenten.
  - Voortdurend: een actueel overzicht van de bevoegde gezagen die met het tekenen en uitvoeren van het convenant de samenwerking zijn aangegaan.
15. De provincie neemt voor deelnemende gemeenten de kosten van toezicht op de Wabo en het toezicht op het overige omgevingsrecht van de bedrijven uit groep 4, ook al is zij daarvoor niet het bevoegde gezag, voor haar rekening tot een maximum van € 400.000 per jaar (€ 100.000 in 2016 want start zomer 2016 en € 400.000 in 2017 t/m 2019; totaal € 1.300.000).

Fasering

Het plan van aanpak wordt in eerste instantie in 2016 uitgevoerd met een beperkt aantal gemeenten (10 à 15) die voorlopers in hun bijdrage aan de transitie naar een zorgvuldige veehouderij. Met deze beperktere samenwerking kunnen we ervaring opdoen om de samenwerking vanaf 2017 beter vorm te geven.

Toezicht en handhaving is een discretionaire bevoegdheid van het bevoegde gezag. Dat wil zeggen dat het bevoegd gezag een zekere beleidsvrijheid toekomt in de wijze waarop en de frequentie waarmee zij toezicht houdt. In de ene gemeente wordt intensiever toezicht gehouden dan in de andere. De provincie heeft Brabantbreed gezien behoefte aan meer toezicht en handhaving (hogere frequentie en meer diepgang) omdat dit namelijk bijdraagt aan de gewenste transitie. Voorafgaande aan de volledige uitrol van het plan van aanpak worden er afspraken gemaakt om een gelijk speelveld te creëren zodat de meerkosten die de provincie wil investeren het effect van een extra impuls (een kop er boven op) krijgen. Samen met de gemeenten, die met dezelfde inzet als de provincie toezicht houden, wordt in het proefjaar 2016 gezien hoe dit het beste vorm kan krijgen.

Bijlagen

1. Opsomming van belangrijke wet- en regelgeving binnen het omgevingsrecht voor de veehouderij
2. Beschrijving van een geïntegreerde controle

Opsomming van belangrijke wet- en regelgeving binnen het omgevingsrecht voor de veehouderij

1. Milieu:
  - 1.1. Activiteitenbesluit, waaronder de bepalingen voor elektronische monitoring van luchtwassers
  - 1.2. Meldingen, maatwerkvoorschriften en omgevingsvergunningen milieu
  - 1.3. Besluit emissiearme huisvesting
  - 1.4. Stoppersregeling Actieplan Ammoniak Veehouderij
2. Natuur:
  - 2.1. Natuurbeschermingswet en vergunningen
  - 2.2. Programma Aanpak Stikstof
  - 2.3. Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant 2013
3. Ruimtelijke ordening:
  - 3.1. Verordening Ruimte, waarin de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (hierna BZV)
  - 3.2. Bestemmingsplan

Afhankelijk van de precieze bedrijfsactiviteiten en keuzes van de veehouder zijn deze wetten en regels al dan niet van toepassing.

Beschrijving van een geïntegreerde controle

Het geïntegreerd toezicht spitst zich toe op natuur- en milieuaspecten. De toezichthouder houdt op elke inrichting aan de hand van een quick scan de bedrijfsactiviteiten tegen het licht. Daarbij beoordeelt hij risicogericht de beïnvloeding van natuur en milieu; ter toetsing of er sprake is van een overtreding wordt de desbetreffende wet- en regelgeving erbij gezocht.

De toezichthouder besteedt in ieder geval aandacht aan de volgende regelgeving en thema's:

1. de regels voor elektronische monitoring van luchtwassers,
2. de stoppersregeling,
3. de emissie van stikstof en
4. de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (aan de hand van de checklisten die in 2015 vanuit het BPO-speerpunt Veehouderij zijn opgeleverd).

Bovendien verzamelt de toezichthouder gegevens over:

1. de onnodig vergunde milieugebruiksruimte (lege vergunningen, er worden minder dieren gehouden dan aangevraagd, er worden geen best beschikbare technieken toegepast),
2. de aanwezigheid (omvang, locatie) van asbestdaken (daken die geheel of gedeeltelijke bestaan uit asbesthoudende materialen) en
3. de validiteit (juistheid en volledigheid) van het Bestand veehouderij bedrijven.